

נידה מח. (המשנה) עד מט: (המשנה)

ביאורי מושגים

טומאת מדרס - כדי שכלי יקבל טומאה הוא צריך להיות או כלי תשיש - ואז הוא נטמא ככלי רגיל, או כלי המיועד לשיבה או שכיבה - ואז הוא מטמא גם מדין טומאת משכב.
 בזב, זבה, נידה, יולדת ומצורע נאמר דין של טומאת משכב ומושב. המשכב או המושב שעליו יושב הזב נטמא והופך להיות אב הטומאה. זאת בניגוד לכלי הנטמא ממגע זב שהופך להיות 'רק' ראשון לטומאה.

משנה

הבגרות נקבעת רק על סמך שתי השערות שמופיעות למטה.

הופיעו סימני הבגרות שבחזה ולא הופיעו הסימנים למטה:
ר' מאיר: לא נחשבת בוגרת - ולכן לא חולצת ולא מתייבמת,
חכמים: אין מצב שיש סימנים בחזה בלי סימנים למטה - לכן היא נחשבת בוגרת - לכן חולצת ומתייבמת.

מניין שהעיקר הוא הסימן שלמטה - 'איש או אישה כי יעשו' - כשם שבאיש הבגרות נקבעת לפי הסימנים שלמטה כך גם באישה.

המח' של ר"מ וחכמים לא מבוססת על חשש למיעוט (כידוע ר"מ חושש למיעוט)
 המח' מבוססת על שאלה מציאותית - האם ייתכן שתהיה בגרות למעלה בלי שתי שערות למטה.

הצורך בבדיקה:

לפני הפרק - אם מוצאים שערות והן נשארות גם בגיל 12 הן שומא ואינן סימני בגרות,

אחרי הפרק - אם אין שערות היא קטנה, אם יש שערות היא גדולה.

אם יש שערות אנו מקילים ומתירים לה לחלוץ.
 אבל זה רק בגלל שיש חזקה שבת 12 כבר הביאה 2 שערות.

ברייתא

עקרונית הבדיקה מתבצעת בידי נשים!

ר' יהודה: רק לפני הפרק ואחריו אבל בתוך הפרק (בשנה 12) לא,
ר' שמעון: תמיד ניתן לבדוק.

בדיקת הנשים היא רק לחומרא ולא לקולא.

מח' ר' יהודה ור' שמעון תלויה בשאלה מה מעמד בנערה שהביאה שערות בתוך הפרק:

ר"ש: מעמדה כקטנה - לכן נשים יכולות לבדוקה.

ר"י: מעמדה כגדולה - לכן נשים לא יכולות לבדוק,

בבת 12 אנחנו מתירים לנשים לבדוק ולהקל עליה לחלוץ

אבל זה רק בגלל שמגיל 12 יש כבר חזקה שהביאה 2 שערות.

משנה

1. כל כלי שיש בו נקב והנקב מכניס הוא גם מוציא. אבל יש שמוציא ואינו מכניס,

2. כל אבר שיש בו ציפורן יש בו עצם, אבל יש שיש בו עצם ואין בו ציפורן,

3. כל כלי שנטמא מדרס נטמא גם ממת, ויש שנטמא ממת ואינו נטמא מדרס.

נפ"מ בין כונס למוציא: כלי שלם:

מוציא משקה נחשב כלי, מכניס משקה לא נחשב. גיסטרא - שבר כלי: פסולה בכל מקרה.

אבר שיש בו ציפורן - נחשב אבר חשוב ומטמא גם באוהל (למרות שאין בו כזית)

אבר שיש בו רק עצם - מטמא רק במגע ומשא (מדין עצם)

המח' בין ת"ק לר'
יהודה:
 האם חור שמים
 נכנסים דרכו ע"י
 הדחק נחשב חור
 גדול או קטן.

כיצד בודקים האם החור גדול (גם מכניס) ולא קטן (רק מוציא):
ת"ק: מכניסים את הקערה לקערה גדולה שמלאה במים,
ר' יהודה: קודם מכניסים לקערה ורק אחרי זה ממלאים את הקערה הגדולה במים,
לחילופין - שמים בקערה מים ושמים אותה מעל אש, אם יוצא מים סימן שזהו חור גדול.
ר' יוסי: עקרונית כמו ההצעה החלופית של ר' יהודה חוץ מזה ששמים את הקדרה על
 גחלים ולא על אש,
בדיקה נוספת: אם הטיפות מנטפים טיפה אחר טיפה - זהו חור גדול.